

Ο «ΞΕΝΟΣ»

ΚΑΙ ΟΙΚΕΙΟΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΟΙΠΟΡΟΣ

● Του Μακάριου Τηλλυρίδη
Μητροπολίτη Κέννας

Όταν, προ τριακονταπενταετίας, έφτανα, από το ωραίο και ιστορικό πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, και πατούσα, για πρώτη φορά, τα χώματα της αφρικανικής ηπείρου, αισθάνθηκα, με ένα περίεργο και θαυμαστό τρόπο, μέσα μου, μια έντονη και έκδηλη παρουσία της αγάπης του Θεού προς τον άνθρωπο. Χωρίς περιστροφές και περιαυτολογίες, αισθάνθηκα ότι ο Θεός, που ήλθε εδώ στη γη, ανέβηκε στο Σταυρό, αναστήθηκε, είναι εκείνος που οδηγεί και καθοδηγεί τις ψυχές των ανθρώπων, με τον τρόπο της αγιότητας, της καθαρότητας, της ταπεινώσης και της θυσίας. Αυτός, λοιπόν, που για αιώνες τώρα αγωνίζεται να φέρει την ανθρωπότητα στο σωστό δρόμο και να δώσει ένα μήνυμα ελπίδας, είναι ο παντα-

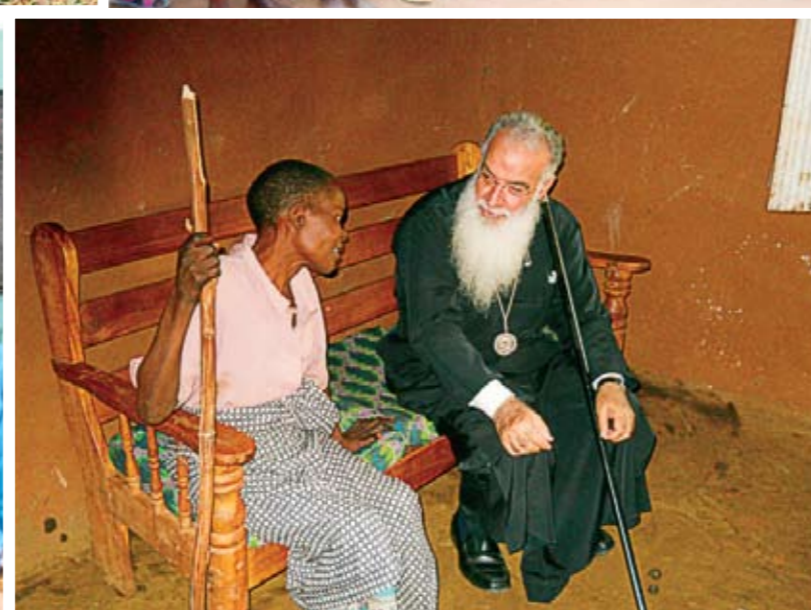
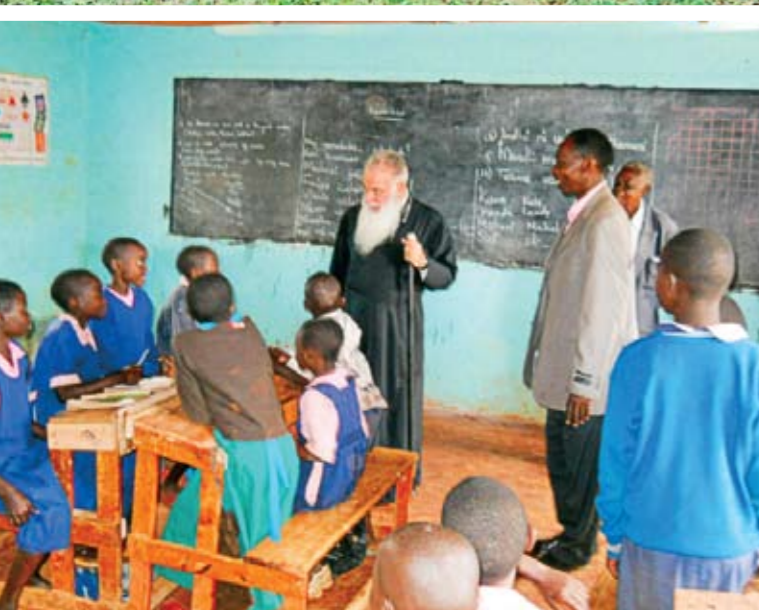
χού παρών σ' όλες τις εκφράσεις και εκφάνσεις της ζωής μας, της σύγχρονης ζωής, έτσι, όπως ο καθένας, από εμάς, την ζούμε και την απολαμβάνουμε και εργαζόμαστε, ακριβώς, για ένα σκοπό.

Ο Άγιος Ισαάκ ο Σύρος δίνει μια πολύ σημαντική εικόνα, ακριβώς, για την αγάπη, που πρέπει να έχει ο καθένας μας για τον πλησίον του. Για να μπορέσουμε να καταλάβουμε το μεγαλείο αυτής της προσφοράς και αγάπης, προς τον συνάνθρωπό μας, παραθέτουμε ένα μέρος από τους λόγους του, που χαρακτηριστικά λέγει: «Βίασε τον εαυτό σου, σαν συναντήσεις τον διπλανό σου, να τον τιμήσεις παραπάνω από το μέτρο του. Φίλησε τα πόδια του και τα χέρια του, και κράτησέ τα πολλές φορές με πολλή τιμή, και βάλε τα επάνω στα μάτια σου, και παίψε τον ακόμα και για κείνα που δεν έχει. Και

σαν χωριστεί από σένα, πες γι' αυτόν κάθε καλό και τιμημένο, γιατί μ' αυτά και με τέτοια τον τραβάς στο καλό και τον κάνεις να ντρέπεται από τα καλά τα λόγια που του είπες, και σπέρνεις σ' αυτόν σπόρους της αρετής».

Έτσι, λοιπόν, μελετώντας αυτό το κείμενο, προσεκτικά, και εμβαθύνοντας στα μηνύματά του, που αντιπροσωπεύουν και συμβαδίζουν άμεσα με το ρόλο της Εκκλησίας μας, στους χώρους της ιεραποστολής, δεν έχει παρά να αντιληφθούμε ότι ο πλησίον μας, και αυτός που μας επισκέπτεται, συνέχεια, σαν ξένος μέσα στη ζωή μας, είναι ο ίδιος ο Κύριος, αυτός που εκένωσε τον εαυτό Του, ακριβώς, για δώσει στα πλάσματά Του τη δυνατότητα να γίνουν άγιοι σαν Αυτόν. Χρειαζόμαστε, λοιπόν, στη ζωή μας, να έχουμε πάντοτε αυτή τη

σκέψη της πνευματικής διάκρισης, προς όλους τους ανθρώπους, ιδιαίτερα, αυτούς που υπηρετούμε. Ο Χριστός μας, που είναι η πηγή της ζωής και της αθανασίας, ως Θεάνθρωπος, ανοίγει το δρόμο προς όλους μας, ακριβώς, για να γίνει η πορεία μας σταυροαναστάσιμη και, τελικά, αφού παλέψουμε, να συναντηθούμε με τον ίδιο τον Χριστό, για να συμπληρώσουμε με τα λόγια του Αγίου Επιφανίου, επισκόπου Κωνσταντίας της Κύπρου, για να αντιληφθούμε καλύτερα το μεγαλείο Του, όχι μόνο μέσα στη ζωή Του αλλά και, γενικότερα, μέσα στη ζωή της Εκκλησίας. Λέγει, λοιπόν, χαρακτηριστικά: «Δος μου αυτόν τον ξένο, γιατί κατέβηκε στη σκοτεινή γη, για να ανυψώσει τον ξένο. Δος μου αυτόν τον ξένο, επειδή, μόνο αυτός είναι πραγματικά ξένος».

Μένει κανείς έκθαμβος και σε κατάσταση έκστασης, όταν ενθυμείται και εμβαθύνει στη ζωή, το έργο και τη θυσία του Θεανθρώπου Κυρίου. Έτσι, λοιπόν, όσο κι αν θέλουμε, εμείς, οι μικροί και άσημοι, να παρουσιάσουμε το έργο που επιτελούμε σ' αυτό το χώρο της ιεραποστολής, πρέπει, οπωσδήποτε, να αντιληφθούμε πως ό,τι επιτελούμε και ό,τι γίνεται είναι μόνο με τη δύναμη και την παρουσία του Αγίου Πνεύματος, γιατί μέσα στις ψυχές των ανθρώπων, όλων των λαών και των φυλών, η ψυχή αισθάνεται ότι υπάρχει ο Θεός, αυτός που κατευθύνει και συντηρεί τα πάντα, γιατί, όσο μελετούμε και εμβαθύνουμε στην ιστορία των λαών της οικουμένης, καταλήγουμε πάντα στο συμπέρασμα ότι, παρόλες τις γλωσσικές, κοινωνικές, κλιματολογικές, κοινωνικές και πολιτισμικές διαφορές εθνών και ηθών, ακόμα και στη σκέψη

και στα αισθήματα, καταλήγουμε, ανεπιφύλακτα, ότι ο άνθρωπος προέρχεται από κάπου και καταλήγει κάπου, που είναι το υπερβατικό, το υπερφυσικό και που όλα εξαρτώνται από αυτό. Τούτο δεν είναι άλλο από τον Έναν και Μοναδικό Θεό, αυτόν που δημιούργησε το σύμπαν, τα άνω και τα κάτω, και που δίνει στον άνθρωπο το συναίσθημα ότι όλα κινούνται, εργάζονται και διαμορφώνονται, μέσα από το θρησκευτικό συναίσθημα, που εκφράζεται, μέσα από τις εκδηλώσεις της ζωής του ανθρώπου, με τη γλώσσα και την ιδιαίτερη έκφραση του κάθε ανθρώπου.

Με αυτό τον τρόπο βλέπουμε ότι όλες οι φυλές της γης ανακαλύπτουν έναν κοινό παρονομαστή και έχουν τον ίδιο πόθο επικοινωνίας, με Εκείνο που είναι ανώτερο και υπερκόσμιο. Όλες, λοιπόν, οι κινήσεις, οι πράξεις, οι ιδέες και οι αντιλήψεις

του κάθε ανθρώπου, πραγματοποιούνται μέσα από τη βούληση και τη θέληση του υπέρτατου όντος, που είναι αυτός ο Θεός. Εκείνη η αίσθηση, που εκφράζει, στο ακέραιο, και εκδηλώνει τη σωστή προέλευση της θείας παρέμβασης είναι η καρδιά. Ήταν αδύνατο η καρδιά αυτή να μην ομιλεί. Έπρεπε οπωσδήποτε να αισθάνεται την ανάγκη, ή καλύτερα την υποχρέωση και το καθήκον, να βλέπει αυτή την άπειρη και άπιαστη δύναμη, τη θεϊκή, να λαμπρύνει εσωτερικά και εξωτερικά το ανθρώπινο κάλλος. Η επιρροή αυτή, οπωσδήποτε, έφερε λαμπρά και σωτήρια οφέλη, γιατί, επιτέλους, έπνευσε εκείνος ο αέρας, ο οποίος έφερε το ύδωρ το ζων που, οπωσδήποτε, δίνει δύναμη και σταματά τη δίψα και, έτσι, ζωογονεί, πλούσια, την ανθρώπινη ύπαρξη.

Λαοί και φυλές, ανά τους αιώνες, έζησαν στιγμές σκοτεινές, χωρίς νόημα, χωρίς να περιμένουν κάποια αλλαγή στη ζωή τους, όμως το ένστικτο αυτό, της θείας προέλευσης, εστερέωσε την οικουμένη, γιατί έντεκα αιώνες πριν ο ψαλμωδός Δαβίδ αναφωνούσε: «Προς τον Θεόν τον ισχυρόν τον ζώντα». Οι άνθρωποι, λοιπόν, ανέμεναν και ήρθε η ώρα, που, ενώ εζούσαν μέσα σε μια κατάσταση σύγχυσης και έπασχαν πνευματικά, εκεί, που ελάτρευαν ως θεούς τις πέτρες, τα είδωλα, τους ποταμούς, ο Κτίστης και δημιουργός, βλέποντας την ταλαιπωρία τους και τη δίψα τους, ήλθε και τους έφερε το μήνυμα της ελπίδας και της αναστάσεως και, έτσι, εκεί που οι άνθρωποι ελάτρευαν τα είδωλα ήλθε, επιτέλους, η ανατολή του πραγματικού ηλίου, που τους έφερε άπλετο φως, φως δυνατό, φως που έλαμψε και «έλαμψε ο ποιήσας τον ουρανόν, την γην, την θάλασσαν και πάντα τα εν αυτή». Και εν αυτό ω ζώμεν και κινούμεθα και εσμέν» σ' ολόκληρη την οικουμή.

η. Αυτός έγινε αιτία μιας πανανθρώπινης επανάστασης και τα μηνύματά του ξεκούρασαν την ψυχή και το σώμα των ανθρώπων και ανανέωσαν και έδωσαν το πραγματικό νόημα στη ζωή τους.

Καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, συνηθίζω να περιοδεύω τις είκοσι αρχιεπισκοπικές περιφέρειες της Μητροπόλεως Κένυας, όπου μου δίνεται η ευκαιρία να συναντήσω τους ιερείς, τους πιστούς και τον ευσεβή λαό, που, ενώ προσπαθώ να τους διδάξω, στο τέλος γίνομαι μαθητής και διδάσκομαι από αυτούς. Η Κένυα, που είναι σε έκταση 8 φορές μεγαλύτερη από την Ελλάδα και 60 φορές μεγαλύτερη από την Κύπρο, έχει σήμερα να παρουσιάσει ένα τεράστιο εκκλησιαστικό ιεραποστολικό λειτουργικό, κοινωνικό, φιλανθρωπικό, εκπαιδευτικό, ιατρικό έργο σ' ολόκληρη την επικράτεια

της δημοκρατίας της Κένυας, με τις 300 ενορίες και τους 270 σήμερα, ιθαγενείς κληρικούς, που συμπορεύονται και συμβαδίζουν με τον επίσκοπό τους, για να μπορέσουν να εκπληρώσουν την ταπεινή τους διακονία.

Είναι γεγονός ότι, όλα αυτά τα χρόνια, οι τόσες εστίες και τα τόσα ιδρύματα στο χώρο της Μητροπόλεως Κένυας, εξυπηρετούν τις ανάγκες, όχι μόνον του χριστεπώνυμου πληρώματος αλλά και γενικότερα όλους τους κατοικούντες στις διάφορες περιοχές, αφού το έργο της Εκκλησίας μας δεν είναι μόνον εκκλησιαστικό, αλλά είναι επιπλέον κοινωνικό και φιλανθρωπικό. Αν λάβει κανείς υπόψη ότι σε δεκαπέντε διαφορετικές περιφέρειες προσφέρεται δωρεάν φαγητό, τρεις φορές την ημέρα, σε όλα ανεξάρτητα τα παιδάκια της δημοτικής εκπαίδευσης, στα διάφορα σχολεία της Μητροπόλεως, αλλά, ακόμα, και σε άλλα ιδιωτικά ή κρατικά. Η Εκκλησία μας βρίσκεται, πάντοτε, κοντά στα ορφανά και ταλαιπωρημένα παιδάκια, για αυτό το λόγο ίδρυσε το πρώτο και πρότυπο ορφανοτροφείο στους πρόποδες του όρους Κένυα. Εκεί, λοιπόν, τα παιδάκια αυτά που δεν είχαν ούτε γονείς ούτε αδελφία ούτε συγγενείς ούτε φίλους, τώρα, μέσα από τη θαλπωρή της Εκκλησίας μας, ζουν, όχι πλέον το καθημερινό τους δράμα, αλλά ελπίζουν, πάντοτε, για ένα καλύτερο και ευτυχέστερο μέλλον. Χιλιάδες παιδάκια ωφελούνται αυτού του έργου του επισιτιστικού, που η Μητρόπολη συνεχίζει να προσφέρει, όσο κι αν οι οικονομικοί πόροι, κάποτε, δυσκολεύουν την εκπλήρωσή του. Το χέρι και η παρουσία του Θεού ενισχύουν και κατευθύνουν τα πάντα.

Οι περιοδείες αυτές, λοιπόν, δίνουν την ευκαιρία στον επίσκοπο, ιδιαίτερα στους τρεις μήνες των διακοπών, που αρχίζουν μετά το τέλος του μηνός Μαΐου μέχρι τα μέσα Σεπτεμβρίου, που είναι και η έναρξη της νέας ακαδημαϊκής χρονιάς, εδώ, στο κέντρο της Ιεραποστολής μας για την ορθόδοξη πατριαρχική σχολή, «Αρχιεπίσκοπος Κύπρου Μακάριος ο Γ'». Στους τρεις αυτούς μήνες, λοιπόν, ο Θεός ευλόγησε, και φέτος, να εγκαινιασθούν επτά νέοι ναοί αφιερωμένοι σε διάφορους αγίους της Εκκλησίας μας. Οι ναοί αυτοί από τώρα και στο εξής θα εξυπηρετούν τις ανάγκες των αδελφών μας ορθόδοξων αφρικανών, που θα έρχονται στις χαρές και στις λύπες τους να επικαλεσθούν το όνομα του τριαδικού και μεγάλου Θεού, λαμβάνοντας τα ιερά μυστήρια και ενισχύοντας, έτσι, τους εαυτούς τους για την πνευματική τους τόνωση και ενίσχυση. Οι ναοί αυτοί επ' ονόματι των αγίων Κοσμά του Αιτωλού (19 Αυγούστου), των Σαράντα εν Αφρική

Μαρτύρων (20 Αυγούστου), της Αγίας Τριάδος (20 Ιουνίου), της Αγίας Κυριακής (25 Ιουνίου), του Παυτοκράτορος (19 Ιουλίου), του Αποστόλου Ανδρέα (18 Ιουλίου) και του Αγίου Εφραίμ (13 Ιουλίου) θα μαρτυρούν, εσαεί, το πέρασμα των ανθρώπων εκείνων, που με πολλή θυσία και αγάπη πρόσφεραν τον οβολό τους, για να στηθεί ακόμα ένα θυσιαστήριο στις διάφορες φυλές της Κένυας, από το όρος Μέρου, τη Λαϊκίπια, τη Δυτική Κένυα, στη φυλή των Νάντι, ακόμα και στη Ναϊρόμπι. Εδώ, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι στις 20 Ιανουαρίου 2011 εγκαινιάστηκε ο Ιερός Ναός της Αγίας Ειρήνης στο Γκιλ Γκιλ.

Τις μέρες, λοιπόν, αυτές, των υποτιθέμενων διακοπών του καλοκαιριού, εδώ θα πρέπει να σημειώσω ότι βρισκόμαστε στην υποσαχάρια Αφρική, από όπου διέρχεται ο Ισημερινός και για το λόγο αυτό συναντούμε αυτές τις περίεργες καιρικές συνθήκες, όπου οι κλιματολογικές συνθήκες είναι πολύ διαφορετικές από τις δικές μας (Κύπρος), βροχές, σχεδόν καθ' όλη τη διάρκεια της νύκτας, πολλές φορές και την ημέρα, κρύο, ακόμα σε μια περίπτωση και χιόνι, όσο κι αν φαίνεται παράξενο δεν περιαιτολογώ, απλώς περιγράφω αυτά τα οποία ζω καθημερινά και που αποτελούν μέρος της ποιμαντικής διακονίας στο χώρο της ιεραποστολής. Αν κανείς υπολογίσει ότι ο επίσκοπος σε μια ιεραποστολική μητρόπολη, όπως είναι η Κένυα, η μεγαλύτερη στο χώρο του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας, ταξιδεύει από το πρωί μέχρι το βράδυ, από την ανατολή του ηλίου μέχρι τη δύση του ηλίου, για να μπορέσει να εξασκήσει τα πνευματικά και λειτουργικά του καθήκοντα, ίσως να θεωρηθεί, για αυτούς οι οποίοι θα τα διαβάσουν αυτά, είμαι βέβαιος, υπερβολική περιγραφή. Να σημειώσω όμως ότι αυτό τον καιρό, ίσως, και να διένυσα 10000 χιλιόμετρα (και μόνο!).

Ταξιδεύοντας σ' όλες αυτές τις περιοχές με αυτοκίνητο, πολλές φορές, λόγω της κακής κατασκευής των δρόμων, δεν μπορεί κανείς να φτάσει στον τελικό προορισμό του. Έτσι αφήνουμε το αυτοκίνητο σε ένα μέρος και αρχίζουμε την περιόδεϊα. Περπατούμε ώρες, μέσα στη βροχή και μέσα στον ήλιο, για να επισκεφθούμε και την πιο απομακρυσμένη εστία των αδελφών μας ιθαγενών ορθοδόξων. Τι χαρά αισθάνονται οι άνθρωποι αυτοί, που κυριολεκτικά βρίσκονται στο πουθενά και τους επισκέπτεται ο επίσκοπός τους, για να ζήσει από κοντά λίγες στιγμές χαράς και πολλές φορές λύπης, γιατί οπωσδήποτε οι συνθήκες που διαβιούν είναι αδιανόητο να τις συλλάβει ο νους, με τα δικά μας τα δεδομένα. Και όμως, οι άνθρωποι αυ-

τοί αγωνίζονται, ελπίζουν και ζουν μέσα στη χαρά του ευαγγελικού λόγου και της Αναστάσεως.

Μια μέρα, λοιπόν, ενώ περιόδευσα αρκετές ενορίες, γύρω στην περιοχή του όρους Μέρου, ξαφνικά, βρεθήκαμε στη ζούγκλα, όπου μεγάλη αγέλη ελεφάντων και καμηλοπαρδάλεων διέσχιζαν το δρόμο. Απολαύσαμε το θέαμα, όμως δεν μπορέσαμε να πλησιάσουμε κοντά, εκεί που θέλαμε να πάμε, για να δούμε τον υπό κατασκευή νέο ιερό ναό, που είναι αφιερωμένος στον Άγιο Λουκά το γιατρό. Οι βροχές ήταν τόσο καταρακτώδεις, που το αυτοκίνητό μας κόλλησε, κυριολεκτικά, και ήδη άρχισε να βραδιάζει, οπότε με πολλή δυσκολία, αναγκαστήκαμε να στρίψουμε το αυτοκίνητο και να γυρίσουμε άπρακτοι, πίσω στο πλησιέστερο χωριό όπου διανυκτερεύσαμε. Στις περιόδεϊες αυτές είναι θαυμαστό, όταν ευλογούμε την τράπεζα τα περισσότερα των κλασμάτων, επειδή βρισκόμαστε σε τελείως πρωτόγνωρους χώρους, λέγουμε π.χ. «Ευλόγησον τα περισσεύματα της τραπέζης ταύτης «εν τη ζούγκλα ταύτη, εν τω δάσει τούτω, εν τη υπαίθρω ταύτη» κ.τ.λ.

Όπως σημείωσα σε ένα πρόσφατο δελτίο της Μητροπόλεως, η συνεχιζόμενη ανομβρία σε πολλές περιοχές της Κένυας μας ανάγκασε να επισκεφθούμε τις περιοχές αυτές. Αναφέρομαι συγκεκριμένα στις 18 Ιουνίου, όταν για πρώτη φορά λειτούργησα σε ένα πρόχειρο ναό στην περιοχή Μουίγκι, όπου, στη συνέχεια, τέλεσα το γάμο ενός πρωτοετούς ιεροσπουδαστή της Πατριαρχικής μας Σχολής, που προέρχεται από τη φυλή των Κικάμπα. Στη συνέχεια, έγινε διανομή τροφίμων, ένδυσης και υπόδησης. Ακόμα, αναφέρομαι στην επίσκεψη στις 8 - 11 Ιουλίου στην περιοχή Λότουα, όπου κατοικεί η φυλή των Τουρκάνα και, όπως μεταδίδουν συνεχώς τα τηλεοπτικά μέσα, ο κόσμος πεθαίνει από την πείνα, μπόρεσα και έφθασα μέχρι τα σύνορα της Αιθιοπίας και του Σουδάν και έζησα, μαζί τους, τον πόνο και τη δυστυχία τους. Η λειτουργία τελέστηκε στο πιο απομακρυσμένο μέρος της ερήμου και, με πολλή ικανοποίηση, διαπίστωσα, παράλληλη την πείνα που υφίστανται οι άνθρωποι αυτοί, τόσο ο Όρθρος, όσο και η λειτουργία, τελέστηκαν στην τοπική διάλεκτο των Τουρκάνα. Και σ' αυτή την περιοχή ο Θεός βοήθησε να επισκεφθούμε έξι περιοχές διαφορετικές, μέσα στη σκόνη και τον καυτερό ήλιο, για να δούμε, και πάλι, από κοντά, τους χριστιανούς μας, αλλά και όλους τους άλλους και να τους δώσουμε κουράγιο, προσφέροντάς τους το ελάχιστο που είχαμε, σε τρόφιμα και είδη ένδυσης και υπόδησης.

Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η έλλειψη

νερού μας ανάγκασε, κάτι που ίσως θεωρηθεί και πάλι υπερβολικό, να κουβαλούμε μαζί μας τάγκια νερού και να μοιράζουμε στους δυστυχημένους ανθρώπους, που τόσο τους αδικεί ο τόπος διαμονής τους. Παρακολουθήσαμε στο μέσο της ερήμου, στο πουθενά, που οι άνθρωποι από την έλλειψη νερού κόντευαν να πεθάνουν, με τα χέρια τους έσκαβαν στην άμμο, έβρισκαν ένα βρώμικο νερό, το οποίο χρησιμοποιούσαν για τους εαυτούς τους, για πόσιμο δηλαδή νερό, και για τα ζώα τους, όπως οι καμήλες, τα γαϊδουράκια κ.λ.π. Η τρίτη περίπτωση ήταν στην πολύ απομακρυσμένη περιοχή του Ισιόλο, όπου μετά τα εγκαίνια του ιερού ναού του Αγίου Ανδρέου επισκεφθήκαμε την περιοχή και κάναμε διανομή των ίδιων ειδών, που αναφέραμε πιο πάνω, στους κατοίκους. Οι περιόδεϊες, στην περίοδο αυτή, είχαν, ως απώτερο σκοπό, να δούμε, από κοντά, τους πιστούς μας και να ενισχύσουμε το ζήλο και την πίστη τους.

Αυτή τη στιγμή, που χαράσσονται οι γραμμές αυτές, μόλις επιστρέψαμε από μια νεόφυτη περιοχή που όλοι οι άνθρωποι είναι κατηχούμενοι. Ο μόνος που είναι βαπτισμένος είναι ο κατηχητής, που, ήδη, φοίτησε στο πρώτο έτος της Πατριαρχι-

κής μας Σχολής. Τα θαύματα και η παρουσία του αιώνιου «ξένου», που φιλοξενούμε ή, καλύτερα, που μας φιλοξενεί, όπου πηγαίνουμε είναι έντονα, χειροπιαστά και τα μηνύματά του είναι, πάντοτε, ελπιδοφόρα. Βρίσκεται στην πρώτη γραμμή μαζί μας, συνοδοιπόρος, σύμμαχος, συναθλητής και σημαιοφόρος στον αγώνα που διεξάγουμε, για να μεταφέρουμε το γλυκύτατο μήνυμα της αγάπης του Θεού, προς κάθε αναζητώντα τον Κύριο.

Μέσα, λοιπόν, στην όμορφη φύση που δημιούργησε το άρατο χέρι του Θεού, αισθάνεται ακόμα ο ιεραπόστολος περισσότερο, την ομορφιά που προδίδει το μεγαλείο της δημιουργίας του. Ξυπνά, κανείς, το πρωί, και ακούει το κελάδημα των πουλιών, ένα ασυνήθιστο φαινόμενο, γιατί πολλοί από μας δεν του δίνουμε καμία σημασία. Ίσως, λέμε «Τι κι αν τα πουλιά κελαηδούν; Τι το ιδιαίτερο;». Κι όμως, αν παρακολουθήσει κανείς το κελάδημά τους βλέπει ότι είναι ένα μέρος της δημιουργίας του Θεού. Επειδή ο φόρτος της εργασίας, που έχω να επιτελέσω, είναι βαρύς και μεγάλος, συνήθως, ξυπνώ στις 4 το πρωί. Για να βρεθώ στο γραφείο μου, διασχίζω ένα μικρό μονοπάτι από το υπνοδωμάτιό μου (το κελί μου) και σταματώ, ξαφνικά, για

να απολαύσω και να δω πώς τα πουλιά αυτά της φύσης επικοινωνούν μεταξύ τους. Ακούω λοιπόν το ένα πουλί που μιλά, στη συνέχεια απαντά το άλλο από ψηλά, που είναι πάνω στο δέντρο, και ένα πουλί που είναι πιο μακριά λαμβάνει μέρος στη συνομιλία. Είναι φυσικά η γλώσσα η δική τους, κανένας δεν μπορεί να ξέρει τι λένε εκείνη την ώρα, που το σκοτάδι είναι ακόμα βαρύ. Όμως, μέσα στη δική μου την ψυχή, η ομορφιά αυτή της φύσης και η αρμονία, που προκαλούν τα της φύσεως και στην περίπτωση μας τα πουλιά, ισοδυναμεί με μια ισορροπία ψυχής και σώματος. Μέσα στη δική μου την ψυχή η αρμονία αυτή που σχηματίζεται είναι μια μουσική παράξενη, ακατανόητη, όμως τα αισθήματα εξυγενίζονται και, οπωσδήποτε, όλα αυτά δημιουργούν μέσα μας έκπληξη, θαυμασμό και έκσταση, που, πολλές φορές πλαισιώνονται από βροχές, βροντές και καταγίδες. Οπότε, τότε, ακριβώς, η ψυχή μας εκείνη την ώρα αναφωνεί, άθελά της, για να υπερτονίσει το μεγαλείο των έργων του Θεού, το δαβιτικό: «Φωνήν έδωκαν αι νεφέλαι, και γαρ τα βέλη σου διαπορεύονται φωνή της βροντής σου εν τω τροχώ (στον ανεμοστρόβιλο), έφαναν αι αστραπαί σου τη οικουμένη, εσαλεύθη και έντρομος εγενήθη η γη». Τι άλλο κανείς μένει να θυμηθεί από τις δραστηριότητες, σ' όλα τα επίπεδα των ορθοδόξων αδελφών μας της Κένυας; Μόλις χθες (13 Αυγούστου), σε δύο διαφορετικές ενορίες, του Αγίου Ελευθερίου Ριρόνι και των Αγίων Χριστοφόρου, Στεφάνου και Γεωργίου, τα παιδιά των κατηχητικών σχολείων παρουσίασαν ένα θαυμάσιο εορταστικό πρόγραμμα με ποιήματα, παραδοσιακούς χορούς και τραγούδια, ύμνους εκκλησιαστικούς και θεατρικά έργα. Όλα αυτά οφείλονται στην άψογη εργασία, που επιτελούν στις ενορίες της Ναϊρόμπης και των περιχώρων οι κατηχητές και οι κατηχήτριες, που με ιδιαίτερο ζήλο προσπαθούν να μεταδώσουν, όχι μόνο διδάγματα από την Αγία Γραφή και την παράδοση της Εκκλησίας μας, αλλά ταυτόχρονα τους κρατούν δεμένους με τις δικές τους παραδόσεις, ήθη και έθιμα. Οι κατηχητές αυτοί, λοιπόν, φοιτούν κάθε Σάββατο στα μαθήματα, που παραδίδονται από τους καθηγητές της Πατριαρχικής Σχολής, εδώ, στους χώρους της. Φοιτούν για δύο χρόνια και έχουν να παρουσιάσουν ένα θαυμάσιο κατηχητικό έργο στις ενορίες, όπου υπηρετούν. Πολλοί από τους άρρενες μαθητές φοιτούν στη συνέχεια στην Πατριαρχική Σχολή και τελικά γίνονται ιερείς. Οι κοπέλες συνεχίζουν το κατηχητικό τους έργο στις ενορίες τους και, μερικές φορές, γίνονται οι μέλλουσες πρεσβυτέρες. Στο σημείο αυτό, θα πρέπει

να σημειώσουμε επίσης, μια ωραία συνήθεια, που γίνεται, εδώ και μερικά χρόνια στους χώρους της Μητροπόλεως Κένυας, τη συγκέντρωση των παιδιών που υπηρετούν στο ιερό της Ναϊρόμπης και των περιχώρων. Δίνεται η ευκαιρία στα παιδιά να συναντηθούν με τους άλλους, που υπηρετούν στο ιερό σε άλλες ενορίες, και να ακούσουν, οπωσδήποτε, επιπρόσθετα βοηθητικά μαθήματα για την υπηρεσία τους, μέσα στο ιερό. Να αναφέρουμε, επίσης, ότι το έθιμο αυτό έχει ήδη εξαπλωθεί και στις άλλες περιοχές της Κένυας, όπως π.χ. στις 21 Αυγούστου συγκεντρώθηκαν τα παιδιά του ιερού της περιοχής της Ναϊβάσια. Επίσης, δύο-τρεις φορές το χρόνο, η Ένωση Μητέρων πραγματοποιεί τριήμερο συνέδριο όλων των ορθοδόξων μελών γυναικών της Μητροπόλεως. Αυτή τη χρονιά οι συγκεντρώσεις αυτές έγιναν στην Ναϊρόμπι, Κι-αμπού και Νιέρι.

Ακόμα, αυτή την περίοδο, η ορθόδοξη χριστιανική νεολαία της Κένυας έχει να παρουσιάσει τις δικές της δραστηριότητες με συνέδρια, συγκεντρώσεις τριήμερες, όπου οι νέοι και οι νέες παρακολουθούν διαλέξεις και, οπωσδήποτε, ο επίσκοπος παρίσταται, για να τελέσει τη θεία Λειτουργία και να δώσει, κι αυτός, μέσα από την εμπειρία του, λόγους διδακτικούς και παραιναιτικούς προς τη νεολαία. Πρόσφατα, ο Επίσκοπος μίλησε προς τους νέους των περιχώρων της Ναϊρόμπης, στον ιερό ναό της Μεταμορφώσεως Καμάγκου (5 Αυγούστου) και την επομένη τέλεσε τη θεία Λειτουργία στον πανηγυρίζοντα ιερό ναό, όπου είχε την ευκαιρία να μιλήσει προς τους νέους, αλλά και τους ενορίτες, με θέμα: «Η θεία Λειτουργία και οι νέοι». Αμέσως μετά, αναχώρησε για την Ναϊβάσια, όπου την επομένη τέλεσε τη θεία Λειτουργία στον ιερό ναό του Αγίου Νικολάου Κίνακοπ, όπου συγκε-

ντρώθηκαν νέοι και νέες της επισκοπικής περιφέρειας και προς τους οποίους στο τέλος απήυθυσε λόγους ελπίδας και στηρίξης.

Ιδιαίτερα, φέτος, αλλά και άλλες χρονιές ο Επίσκοπος επισκέπτεται διάφορες περιοχές, όπου τελεί ομαδικές βαπτίσεις. Εδώ, στο μεγάλο βαπτιστήριο της Σχολής, οπωσδήποτε, οι βαπτίσεις ξεπερνούν πολλές φορές, και τις 100, κάθε ηλικίας (Ιερός Ναός Αποστόλου Παύλου Γουαϊδάκα – 12 Ιουλίου, Ιερός Ναός Αγίου Νικοδήμου Κασιήκα – 17 Ιουλίου, Ιερός Ναός Αγίου Μακαρίου Λαϊκίπια – 15 Ιουλίου, Ιερός Ναός Μεταμορφώσεως – 6 Αυγούστου, Ιερός Ναός Ευαγγελισμού Κερίτας – 14 Αυγούστου, Καθεδρικός Ναός των Αγίων Αναργύρων Ναϊρόμπης – 15 Αυγούστου, Ιερός Ναός της Γεννήσεως Μασάι – 18 Αυγούστου κ.λ.π.).

Με όλα αυτά που γράφουμε και αφουγκραζό-

μαστε, φαίνεται, ξεκάθαρα, ότι η φύση, όχι μόνο σ' αυτή την περίπτωση που ανέφερα, αλλά και στις πολλές αλλαγές, που συναντώ στις περιοδοί μου, τις ατέλειωτες και τις μακροσκελείς, η φύση, λοιπόν, αυτή, που είναι κατασκεύασμα των ίδιων των χεριών του Θεού, μας επιτρέπει, καλύτερα, πιστεύω, να γνωρίσουμε τον Θεό πιο κοντά, να τον αγαπήσουμε εντονότερα, και να αντιληφθούμε, καλύτερα, την παντογνωσία του. Η ανάγκη, λοιπόν, αυτή, της ψυχής, είναι έντονη και ξεχειλίζει, μέσα από την παρουσία του Θεού, σ' όλες τις δικές μας επεμβάσεις και ενέργειες. Η ψυχή μας, έτσι όπως περπατούμε, έτσι όπως ταξιδεύουμε, μέσα σε εκείνες τις ατέλειωτες, ανώνυμες, αδιάκοπες περιοχές, όσο κουραστικές κι αν είναι, μας ξεκουράζει και μας ανανεώνει, γιατί ζούμε πραγματικά μέσα στον κόσμο του Θεού. ■